Stockholms stad

Utlåtande Rotel VII (Dnr KS 2026/1141)

Tillstånd att ingå överenskommelser och utge ersättning till enskilda huvudmän för omsorg på obekväm arbetstid

Hemställan från förskolenämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Förskolenämnden ges delegation att ingå överenskommelser för omsorg på obekväm arbetstid för förskolor och fritidshem i enlighet med utlåtandet.
2. Förskolenämnden ges delegation att fatta beslut om och utge ersättning till fristående förskolor och fritidshem, i enlighet med punkt 1 ovan.
3. Delegation enligt punkterna 1 och 2 ovan gäller tills vidare, dock längst till dess att kommunfullmäktige beslutar om att revidera eller upphäva *Riktlinjer för omsorg på obekvämarbetstid* (dnr KS 2025/1133), eller särskilt beslutar att ändra denna delegation.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Alexandra Mattsson

Sammanfattning av ärendet

Förskolenämnden har inkommit med ett ärende, i vilket nämnden önskar att få en delegation från kommunfullmäktige om att besluta och utge ersättning till fristående huvudmän för överenskommelser som faller inom ramen för omsorg på obekväm arbetstid.

Överenskommelserna som avses är avtal som sluts mellan förskolenämnden och förskolor samt fritidshem inom båda regiformer. Överenskommelserna innebär att verksamheterna kan tillgodose omsorg i någon timme extra utöver stadens ramtider för förskola och fritidshem, för barn som har rätt till omsorg på obekväm arbetstid. Möjligheten finns för att barnperspektivet ska beaktas genom säkerställande av kontinuitet i barnens omsorg, då omsorgsbehovet är närliggande intill verksamhetens ordinarie ramtider.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Under 2026 reviderades Stockholms stads riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid i syfte att fler stockholmare ska få ihop sin vardag. En av de viktigaste ändringarna ur ett barnperspektiv är att tidsramen för att delta i verksamheten justeras för att inget barn ska behöva väckas i gryningen eller sitta vid middagsbordet långt efter normal tid.

I arbetet har det visat sig att riktlinjerna behöver justeras framöver. Möjligheten att ge ersättning till fristående huvudmän för omsorg på obekväm arbetstid har inte skrivits in i Stockholms stads Riktlinje för omsorg på obekväm arbetstid, och därmed kan inga överenskommelser för omsorg på obekväm arbetstid ingås med fristående förskolor och fritidshem. Vi tar nu ett särskilt beslut för att säkerställa att pågående överenskommelser kan finnas kvar.

Det är viktigt att inga barn hamnar i kläm efter årsskiftet på grund av denna brist i de reviderade riktlinjerna.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andréa Hedin (alla M) och borgarrådet Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att delvis godkänna förslaget
2. Att därutöver anföra följande:

Stockholm ska vara en öppen och levande stad dygnet runt, sju dagar i veckan. Då måste också barnomsorgen fungera när stockholmarna behöver den. För alla de föräldrar som arbetar kvällar, nätter och helger är nattis och omsorg på obekväm arbetstid en förutsättning för att få vardagen att gå ihop.

För oss är det självklart att barnomsorg på obekväm arbetstid ska vara en naturlig del av stadens välfärd. Lika självklart är det att fristående och kommunala utförare ska ges likvärdiga förutsättningar. Fristående alternativ ska inte ses som ett komplement i andra hand, utan som en likvärdig del av stadens barnomsorg. Så även om vi välkomnar att staden nu tar pragmatiska sätt att ställa saker till rätta så ser vi med oro på att möjligheten att ersätta fristående huvudmän försvann i samband med revideringen av stadens riktlinjer. Att staden nu behöver fatta ett särskilt beslut för att rätta till detta visar på hur fartblind det nuvarande styret är i sin ideologiska övertygelse. Vi behöver värna stockholmarnas rätt att välja och då måste man säkerställa likvärdiga villkor för alla utförare redan från början.

När riktlinjerna nu ses över måste staden säkerställa långsiktiga, rättvisa och konkurrensneutrala villkor för alla utförare. Barnfamiljernas behov måste stå i centrum.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 25 november 2026

Emilia Bjuggren
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Per Rosencrantz och Therese Lindström (alla M) och Kristin Jacobsson(C) som är likalydande med Moderaternas och Centerpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Gulan Avci (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

att bifalla borgarrådsberedningens förslag till beslut,

att uppdra åt förskolenämnden att revidera riktlinjerna så att omsorg i hemmet kan beviljas utifrån barnets och familjens samlade behov,

att barnets sömn, resvägar och skolgång samt förälderns arbetstider ska vägas in i prövningen,

att omsorg i hemmet ska kunna beviljas även under helger efter individuell prövning, samt

att därutöver anföra följande.

Ensamstående mammor som arbetar kvällar, nätter och helger ska kunna försörja sin familj och samtidigt vara förvissade att barnen får trygg omsorg. Stockholm är beroende av att vårdpersonal, kulturarbetare och andra som arbetar på obekväma tider kan gå till jobbet. Stadens regler måste fungera för den som ensam bär ansvaret för sina barn.

Liberalerna välkomnar att möjligheten att ersätta fristående förskolor och fritidshem för omsorg på obekväm arbetstid återställs. Majoritetens åtstramning har i praktiken gjort omsorg i hemmet nästan otillgänglig. Enligt förskoleförvaltningens uppgifter till Mitt i den 17 november fick 40 barn omsorg helt eller delvis hemma under våren 2026. Under hösten får endast ett barn sådan omsorg.

Tidningen beskriver hur en ensamstående ambulanssjuksköterska hänvisats till nattis i Gamla stan. Hon skulle behöva hämta sin sexåriga dotter klockan 23.30 och resa hem inför nästa skoldag. Hon har i stället avstått från omsorgen och fått sina arbetstider

ändrade. Det är orimligt att ensamstående mammor ska behöva tacka nej till arbete därför att staden erbjuder omsorg som inte går att använda.

Barnets behov av sömn och trygghet måste väga tungt. Omsorg i hemmet ska vara ett fungerande alternativ när barnets och familjens samlade behov motiverar det, även på helger. En ledig plats på en nattöppen förskola är otillräcklig om lösningen inte fungerar i barnets vardag.

Särskilt uttalande av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna välkomnar förslaget om att återinföra möjligheten att ingå överenskommelser med fristående huvudmän om omsorg på obekväm arbetstid. Samtidigt är det anmärkningsvärt att Vänsterstyret så sent som i mars beslutade att avskaffa denna möjlighet, för att bara några månader senare behöva ompröva beslutet.

Detta är ytterligare ett exempel på hur Vänsterstyrets iver att försvåra för fristående aktörer riskerar att drabba barnen och deras familjer. I sin strävan att begränsa privata alternativ tycks majoriteten ha förbisett konsekvenserna för de familjer som är beroende av en fungerande omsorg.

Barnens trygghet och familjernas behov måste väga tyngre än ideologiska låsningar kring driftsformer. Vi förutsätter därför att de kommande riktlinjerna säkerställer långsiktiga och likvärdiga villkor för såväl kommunala som fristående verksamheter.

Ärendet

Reviderade Riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid (dnr KS 2025/1133) är beslutade i kommunfullmäktige och trädde i kraft den 17 augusti 2026.

Möjlighet för förskolenämnden att besluta och utge ersättning till fristående huvudmän för omsorg på obekväm arbetstid togs bort i samband med att riktlinjer för obekväm arbetstid reviderades. För att inte vårdnadshavare med barn som har behov av omsorg på obekväm arbetstid ska påverkas negativt av denna revidering, behöver möjligheten för förskolenämnden att besluta och utge ersättning till fristående huvudmän finnas.

Förskolenämnden

Förskolenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 november 2026 följande.

1. Förskolenämnden godkänner förvaltningens förslag till beslut.
2. Förskolenämnden hemställer att kommunfullmäktige ger förskolenämnden tillstånd att ingå överenskommelser för omsorg på obekväm arbetstid med fristående förskolor och fritidshem i enlighet med tjänsteutlåtandet.
3. Förskolenämnden hemställer att kommunfullmäktige ger förskolenämnden delegation att fatta beslut om att utge ersättning till fristående förskolor och fritidshem i enlighet med beslut enligt punkt 2 ovan samt enligt tidigare fastställd ersättning för omsorg på obekväm arbetstid (dnr KS 2026/279).
4. Beslut enligt punkt 2 och 3 ovan gäller till dess att kommunfullmäktige fattar beslut om att revidera Riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid (dnr KS 2025/1133).
5. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.
6. Paragrafen justeras omedelbart.

Förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 30 oktober 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förskoleförvaltningen föreslår att förskolenämnden får tillstånd att ingå överenskommelser för omsorg på obekväm arbetstid med fristående förskolor och fritidshem.

Förvaltningen föreslår att förskolenämnden ges delegation att fatta beslut om att lämna ersättning enligt tidigare fastställd ersättning för omsorg på obekväm arbetstid till fristående förskolor och fritidshem.

Förvaltningen bedömer att en revidering av Riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid är nödvändig och förslås inledas i direkt anslutning till detta beslut. Förvaltningen menar att förslaget om revidering av Riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid är relevant utifrån barnets bästa.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av förskolenämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 november 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser att en delegation om att förskolenämnden fortsatt får hantera ersättning till fristående huvudmän för omsorg på obekväm arbetstid är nödvändig, under en mellanperiod då nämnden ser över befintliga riktlinjer och former för avtalen. Staden har kapacitet att omhänderta utförarverksamhet för omsorg på obekväm arbetstid. Överenskommelserna utgör ett komplement av denna och anses vara viktiga ur ett barnrättsperspektiv.